

DIVIDEND: FISCAL AND ACCOUNTING TREATMENT

DIVIDENDE: TRATAMENTUL FISCAL - CONTABIL

COSTEȚCHI Milina, studentă, specialitatea: Contabilitate

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: costetchi.milina@ase.md

Abstract: Dividends represent a crucial aspect of the relationship between companies and their shareholders, serving as a means of distributing profits to investors. They are a part of the company's profit that goes to each shareholder according to the classes and according to the number of shares he has. Dividends are distributed after withholding tax. They are usually paid once a year, but if the financial situation of the company allows, dividends can be paid even more often. On the accounting front, dividends must be accurately recorded in the company's financial statements, reflecting the reduction of earnings and the distribution of funds to shareholders. Understanding the fiscal and accounting treatment of dividends is essential for businesses and investors alike, facilitating informed decision-making and regulatory compliance in a dynamic financial landscape. Moreover, the article discusses the implications of dividend decisions on the company's capital structure and investor confidence, highlighting the need for a balanced approach to dividend distribution that aligns with the organization's overall financial strategy.

Keywords: dividends, profit, associate, taxes.

JEL CLASSIFICATION: M40, M41

INTRODUCERE

Fiecare antreprenor, când își inițiază o afacere, nu doar își urmărește pasiunea pentru ceea ce face, ci și caută modalități de a-și îmbunătăți situația financiară, contând pe profitul generat de activitățile companiei sale. În timp ce întreprinzătorii individuali au flexibilitate în retragerea banilor atunci când au nevoie, proprietarii de SRL se confruntă cu reguli și restricții mai stricte. Cu toate acestea, o opțiune disponibilă este distribuirea profitului sub formă de dividende. Acest articol va explora conceptul de dividende, criteriile pentru distribuirea acestora către proprietari, metodele corecte de plată a dividendelor, documentele necesare, regimul fiscal al dividendelor și implicațiile fiscale ale distribuirii anticipate a dividendelor.

Conform art. 12, pct.3) al Codului Fiscal, **Dividend** reprezintă ”venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) ca urmare a deținerii participațiilor (acțiunilor, părților sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, de actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a acționarilor (asociaților), decizia acționarului (asociatului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic” [1], iar potrivit art. 39, pct.1) al Legii privind SRL, **dividend** reprezintă ”cota-parte din profitul net distribuit asociatului constituie dividend” [3]. Profitul unei companii este diferența dintre încasările efective și totalul cheltuielilor ce țin de activitatea companiei. Iar dividendele reprezintă acel procent din profit care urmează să fie repartizat acționarilor companiei. Asociații pot fi persoane fizice și persoane juridice, atât rezidenți, cât și nerezidenți ai Republicii Moldova. Înțelegerea modului în care sunt tratate din punct de vedere fiscal și contabil este esențială atât pentru companii, cât și pentru investitori. Acest articol va aborda aspectele cheie ale tratamentului fiscal și contabil al dividendelor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Reglementarea normativă a temei este reprezentată de Codul Civil nr.1107 din 06.06.2002, Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992, Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, Standardele Naționale de Contabilitate, Codul fiscal nr.1163 din 24.04.1997 și alte acte normative specifice în funcție de forma juridică de organizare a entității.

În cadrul cercetării, se utilizează o varietate de metode, combinând atât abordările calitative, cât și cele cantitative, pentru a efectua o analiză detaliată a aspectelor teoretice. Aceasta implică examinarea articolelor tematice, interpretarea informațiilor, metoda comparației și metoda sintezei. Experiența practică a companiilor autohtone este, de asemenea, luată în considerare și se acordă o atenție deosebită metodei monografice pentru descrierea evenimentelor economice și proceselor sociale.

Antreprenorii au opțiunea de a extrage fonduri din companie sub formă de dividende. Distribuirea dividendelor către asociați este condiționată de profitul net înregistrat de companie, iar sumele sunt repartizate asociaților în funcție de cota deținută în companie. În cadrul unei SRL, decizia privind distribuirea dividendelor și suma aferentă se stabilește în cadrul Adunării Generale a Asociaților, unde asociatul sau asociații companiei iau decizia finală. Frecvența distribuirii dividendelor în cadrul unei SRL nu este stabilită în mod obligatoriu (lunar, trimestrial sau anual), însă dacă compania înregistrează profit și fondatorii decid să extragă dividende, este suficient să notifice contabilul pentru pregătirea unui Proces-Verbal al Adunării Generale a Asociaților privind distribuirea dividendelor pentru a fi semnat.

Entitatea nu este în drept să adopte hotărâre privind distribuirea profitului net între asociați:

- a) până la vărsarea integrală a aporturilor;
- b) dacă, în urma distribuirii profitului net, valoarea activelor nete ale societății va deveni mai mică decât suma capitalului social și capitalului de rezervă;
- c) dacă nu au fost onorate obligațiile de plată scadente față de deținătorii de obligațiuni;
- d) până la dobândirea de către societate a părților sociale proprii în condițiile art. 26, 47¹ și 59 ale Legii privind SRL [3].

Momentul critic care generează cele mai importante rezerve și incertitudini este decizia organelor societății, abilitate cu această funcție (în particular - adunarea generală a asociaților), așa cum prevăd actele normative specificate mai sus, privind **distribuirea profitului pentru plata dividendelor în avans proprietarilor**. La această etapă, elementele care nu au un suport argumentat definitiv sau o platformă informațională bazată pe rezultatele deja obținute de entitate, țin de aprecierea volumului profitului care se preconizează a fi obținut și care va fi îndreptat pentru plata dividendelor în avans aferente perioadei de gestiune care derulează sau care încă nici nu a început.

Trebuie de menționat, că conform prevederilor *art. 39, alin. 1¹ din Legea privind SRL*, începând cu data de 22 octombrie 2023, pentru plata dividendelor intermediare urmează să se *întocmească Situații financiare intermediare* [3]. Totodată, legea nu specifică data la care se întocmesc situațiile financiare intermediare. Sau, teoretic, acestea pot fi elaborate, de exemplu, la situația din 31 mai, 31 august etc.

Plata dividendelor are loc în conformitate cu prevederile legale. Astfel, conform *art. 39, alin. 3) al Legii privind SRL*, dividendele se plătesc asociaților în formă bănească, în decurs de 30 de zile de la data adoptării hotărârii privind distribuirea acestora, dacă adunarea generală a asociaților nu a stabilit un alt termen sau dacă statutul nu prevede altfel. Astfel, rezultă că posibilitatea de modificare a termenului de plată a dividendelor poate fi prevăzută de hotărârea asociaților sau de statut [3].

Trebuie de specificat, că conform *art. 5, lit g) al Legii privind efectuarea decontărilor în numerar Nr. 34/2024*, începând cu data de 01 ianuarie 2025, entitățile vor avea dreptul ”să efectueze plăți în numerar sub formă de dividende, conform prevederilor legislației fiscale, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual per asociat/ acționar” [4].

Modul de impozitare a dividendelor plătite de o entitate este reglementat de prevederile *părții (3¹) al art. 90¹ și părții (1) al art. 91 al Codului Fiscal*. Astfel, în conformitate cu partea (3¹) al art. 90¹, entitățile rețin și achită în bugetat impozitul pe venit în mărimea indicată în tabelul 1.

Tabelul 1. Cotele impozitului pe venit aplicate la impozitarea dividendelor achitate

Perioada pentru care se achită dividende	Persoană fizică-rezidentă	Persoană juridică-rezidentă	Persoană fizică-nerezidentă	Persoană juridică-nerezidentă
Până la 2008	Nu se impozitează	6%	6%	6%
Anii 2008 – 2011	15%	15%	15%	15%
Începând cu 2012	6%	6%	6%	6%
Începând cu 2021	6%	Nu se impozitează	6%	6%

Sursa: elaborat de autor în baza prevederilor Codului Fiscal [1]

Termenele, modul, forma și locul achitării impozitului, este specificat în *art.87 cap.14 din Codul fiscal*.

De menționat, că în conformitate cu *art. 20 "Surse de venit neimpozabile", lit. z¹⁹) al Codului Fiscal*, începând cu **01 ianuarie 2021**, dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente, cu excepția dividendelor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011, inclusiv reprezintă *surse de venit neimpozabile* [1].

Potrivit Codului Fiscal, la repartizarea în avans a dividendelor:

➤ se va calcula impozit pe venit în avans în mărime de 12%, iar la sfârșitul anului de gestiune, această sumă se va trece în cont;

➤ se va reține impozit pe venit în mărime de 6% la achitarea finală a dividendelor.

Reflectarea în contabilitate a dividendelor repartizate se va realiza la data adoptării deciziei de distribuire a acestora de către organul de conducere autorizat al întreprinderii.

Suma dividendelor plătite persoanelor fizice rezidente trebuie raportată în *Darea de seamă privind impozitul pe venit, primele de asigurare medicală obligatorie și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (IPC 21)*, care trebuie depusă până la data de 25 a lunii următoare celei în care au fost distribuite dividendele [5]. De asemenea, aceste sume se vor include în *Nota de informare privind salariile și alte plăți efectuate de angajator în beneficiul angajaților, precum și plățile făcute către rezidenți din alte surse de venit decât salariul, și impozitul pe venit reținut din aceste plăți (IALS 21)*, ce trebuie depusă până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal [6].

Dividendele achitate persoanelor fizice-nerezidente sunt raportate în *Nota de informare privind impozitul reținut din alte surse de venit decât salariul achitate persoanelor nerezidente (INR 14)*, care se prezintă până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal [8, 9].

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Într-o economie financiară aflată în schimbare constantă, este esențială înțelegerea impozitării și contabilității dividendelor pentru a se adapta la noile reglementări și a menține competitivitatea. Din acest motiv, investitorii și managerii financiari trebuie să fie mereu informați cu privire la modificările legislative și să își ajusteze strategiile în consecință. Tratatul fiscal și contabil al dividendelor joacă un rol important în evaluarea performanței unei companii și în luarea deciziilor de investiții. Atât companiile, cât și investitorii trebuie să cunoască reglementările fiscale și contabile aplicabile dividendelor pentru a gestiona eficient resursele financiare și a respecta cerințele legale.

De asemenea, respectarea legislației naționale este esențială în stabilirea modului în care sunt distribuite dividendele. Astfel, se recomandă ca proprietarii să colaboreze cu managementul companiei pentru a decide o distribuție adecvată a dividendelor. În cazuri în care există riscuri privind sustenabilitatea companiei, consultarea experților financiari este necesară pentru a asigura conformitatea cu cerințele legale și pentru a minimiza riscurile legate de distribuirea dividendelor din profit.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Codul Fiscal: nr. 1163-XIII din 24.04.1997*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială. Disponibil [online]: <http://www.lex.md/fisc/codfiscaltxtro.htm>
2. *Legea contabilității și raportării financiare, nr. 287 din 15-12-2017*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-6, art. 22. Disponibil [online]: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136356&lang=ro#
3. *Legea nr. 135 din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17.08.2007, Nr. 127-130. Disponibil [online]: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138260&lang=ro#
4. *Legea privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative Nr. 34 din 29-02-2024*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 01.03.2024, Nr. 86-88. Disponibil [online]: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142089&lang=ro#;
5. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 94 din 30.07.2020 “Cu privire la aprobarea formularului tipizat (Forma IPC21) Darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și a Instrucțiunii cu privire la modul de completare a formularului nominalizat”, Disponibil [online]: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143927&lang=ro#;
6. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 95 din 30.07.2020 cu privire la aprobarea formularului tipizat (Forma IALS21) „Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către angajator în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți” și modul de completare a acesteia. Disponibil [online]: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145086&lang=ro#;
7. *Cum se impozitează dividendele*. Disponibil [online]: <https://dad.md/dad-accountant/cum-se-impoziteaza-dividendele/>
8. BUCUR, V., GRAUR, A., *Contabilitatea impozitelor, teorie și practică*. Chișinău: ASEM, 2016. 618 p. ISBN 978-9975-75-830-7.
9. NEDERIȚA, A., APOSTU, A., *Aspecte problematice privind contabilizarea și impozitarea dividendelor intermediare achitate în plus*. Contabilitate și audit, 2017, nr. 4, p. 66. ISSN 1813-4408.

Coordonator științific: CARAMAN Stela, asist. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: + 37369136050
e-mail: caraman@ase.md